

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

อ.พ. 6/2565 สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

อ.พ.6/2565
สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง

เอกสารเพิ่มเติม

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

0 2242 5900 ต่อ 5730, 5740, 5750

ร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา (อ.พ.) นี้ จัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติ ญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ พระราชกำหนด ญัตติ หรือหนังสือสัญญา ระหว่างประเทศ ที่เข้าสู่การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร และที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา โดยศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล สถิติ ข้อเท็จจริง บทความทางวิชาการ และ/หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น ให้กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา กรรมการ และบุคคลในวงงานรัฐสภา ใช้ในการประกอบการพิจารณา ตลอดจนเป็นข้อมูลอ้างอิงสำหรับผู้สนใจทั่วไป

สำนักวิชาการ
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ผู้รับผิดชอบ

นายมานิช อินทนิม

นางสุภาวดี ตันตระกูล

ผู้จัดทำและรับผิดชอบ

นายอานันท์ เกียรติสารพิภพ

นายจิรณัฏ์ ชาญเชิงพานิช

นางสาวอุไร ธรรมเพชร

นางสาวสุพรรณิศา พรหมบุตร

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการวิชาการ 2

นิติกรเชี่ยวชาญ

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส

เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

กุมภาพันธ์ 2565

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ได้กำหนดหลักการให้หน่วยงานของรัฐต้องนำเงินนอกงบประมาณไปฝากไว้ที่กระทรวงการคลังเพื่อประโยชน์ในภาพรวมสำหรับการบริหารเงินสดของประเทศ โดยกำหนดข้อยกเว้นกรณีที่ไม่ต้องนำเงินนอกงบประมาณดังกล่าวไปฝากเงินไว้ที่กระทรวงการคลัง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและยืดหยุ่นในการบริหารการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณไว้ 2 กรณี คือ

- 1) กรณีที่หน่วยงานของรัฐมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น
- 2) กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่น

ซึ่งการกำหนดข้อยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐสามารถไปทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่นได้นั้น ย่อมเป็นการดำเนินการตามความตกลงที่มีได้ดำเนินการตามกฎหมายดังเช่นข้อยกเว้นในกรณีแรก จึงอาจส่งผลให้การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณซึ่งเป็นเงินแผ่นดินประเภทหนึ่งตามนิยามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้ตีความให้ความหมายไว้ในคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 3-4/2557 ว่า “เงินแผ่นดิน” หมายถึง เงินของประชาชนทั้งชาติ โดยหมายความรวมถึงบรรดาเงินทั้งปวง ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่รัฐเป็นเจ้าของหรืออยู่ในครอบครองของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินกู้ เงินอุดหนุน เงินบริจาค หรือเงินช่วยเหลือจากแหล่งภายในประเทศหรือต่างประเทศอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานรัฐนั้น ๆ

ด้วยเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเพื่อกำหนดความหมายของคำว่า “เงินแผ่นดิน” ที่มีนัยรวมถึง “เงินนอกงบประมาณ” ฉะนั้น เพื่อให้การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณซึ่งเป็นเงินแผ่นดินประเภทหนึ่งมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้จากฝ่ายนิติบัญญัติ จึงควรกำหนดข้อยกเว้นในการที่จะไม่นำเงินนอกงบประมาณไปฝากที่กระทรวงการคลังได้เฉพาะกรณีที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น ร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 โดยตัดความในมาตรา 61 วรรคสอง ส่วนท้าย ซึ่งเป็นข้อยกเว้นกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่นออก เพื่อกำหนดเป็นข้อยกเว้นสำหรับการที่ไม่ต้องนำเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐซึ่งต้องนำไปฝากไว้ที่กระทรวงการคลังสามารถดำเนินการได้ในกรณีเดียว คือ กรณีที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นเท่านั้น โดยมีให้สามารถใช้ข้อยกเว้นกรณีที่หน่วยงานของรัฐสามารถทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่นได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดการอาศัยช่องว่างทางกฎหมายในการกระทำที่มิชอบ และเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบเงินดังกล่าวนี้ได้โดยฝ่ายนิติบัญญัติในฐานะผู้แทนของปวงชนชาวไทย อันจะส่งผลให้การรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐเป็นไปอย่างเคร่งครัด อันเป็นไปตามเจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้มีหลักการในการดูแลการเงินการคลังของรัฐให้อยู่ในฐานะมั่นคง และไม่เสี่ยงต่อการนำเงินนอกงบประมาณซึ่งเป็นเงินแผ่นดินประเภทหนึ่งในการนำไปใช้จ่ายในทางที่จะไม่เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไป

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติตามมาตรา 61 วรรคสอง ของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐที่ขาดความคล่องตัว และขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปอย่างบรรลุวัตถุประสงค์ตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐนั้นได้

เอกสารประกอบการพิจารณา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	ก
ส่วนที่ 1	
- หลักการและเหตุผลร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-1
- สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-2
- ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 กับร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)	1-3
ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์	2-1
ส่วนที่ 3 ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ	3-1
- เงินนอกงบประมาณ	3-1
- ประเทศไหนที่ก่อหนี้สาธารณะมากที่สุดในโลก	3-7

ส่วนที่ 1

หลักการและเหตุผล

ร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 เพื่อให้การยกเว้นไม่นำเงินนอกงบประมาณฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง กระทำได้เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น (แก้ไขมาตรา 61 วรรคสอง)

เหตุผล

โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้ความหมายคำว่า “เงินแผ่นดิน” ว่าหมายถึง เงินของประชาชนทั้งชาติ โดยหมายความรวมถึงบรรดาเงินทั้งปวง ทรัพย์สิน สิทธิและผลประโยชน์ที่รัฐเป็นเจ้าของหรืออยู่ในความครอบครองของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินกู้ เงินอุดหนุน เงินบริจาค หรือเงินช่วยเหลือจากแหล่งในประเทศหรือต่างประเทศอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย หรือตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานรัฐนั้น ๆ (คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 3-4 /2557) ดังนั้น เพื่อให้การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณซึ่งเป็นเงินแผ่นดินประเภทหนึ่ง มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้จากฝ่ายนิติบัญญัติ สมควรกำหนดให้การยกเว้นไม่นำเงินนอกงบประมาณไปฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง กระทำได้เฉพาะกรณีที่มีกฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สรุปลงสาระสำคัญ

ร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..)

พ.ศ. ....

(นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

-----

1. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....” (ร่างมาตรา 1)

2. วันที่มีผลใช้บังคับ

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา 2)

3. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการยกเว้นไม่นำเงินนอกงบประมาณฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง

ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“เงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้นำมาฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น” (ร่างมาตรา 3)

<p>พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 61 เงินนอกงบประมาณให้มีเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการมีเงินนอกงบประมาณนั้น ทั้งนี้ให้นำความในมาตรา 37 วรรคสองมาใช้บังคับกับการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณด้วยโดยอนุโลม</p> <p>เงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้นำมาฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นหรือได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่น</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“เงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้นำมาฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น”</p>

ส่วนที่ 2 บทวิเคราะห์

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 62 ซึ่งกำหนดให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัดเพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ และจัดระบบภาษีให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคม ซึ่งกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการเงินการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการเงินการคลังด้านรายได้และรายจ่ายทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลัง และการบริหารหนี้สาธารณะนั้น โดยเมื่อพิจารณาบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฝากเงินนอกงบประมาณตามมาตรา 61 วรรคสอง ของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 แล้วพบว่ามีข้อกำหนดหลักการให้หน่วยงานของรัฐต้องนำเงินนอกงบประมาณไปฝากไว้ที่กระทรวงการคลังเพื่อประโยชน์ในภาพรวมสำหรับการบริหารเงินสดของประเทศ

อย่างไรก็ตาม บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวได้มีข้อยกเว้นกรณีที่ไม่ต้องนำเงินนอกงบประมาณดังกล่าวไปฝากเงินไว้ที่กระทรวงการคลัง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและยืดหยุ่นในการบริหารการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณ โดยแยกเป็น 2 กรณี คือ

- 1) กรณีที่หน่วยงานของรัฐมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น
- 2) กรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่น

ซึ่งการกำหนดข้อยกเว้นให้หน่วยงานของรัฐสามารถไปทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่นได้นั้นย่อมเป็นการดำเนินการตามความตกลงที่มีได้ดำเนินการตามกฎหมายดังเช่นข้อยกเว้นในกรณีแรก จึงอาจส่งผลให้การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณซึ่งเป็นเงินแผ่นดินประเภทหนึ่งตามนิยามที่ศาลรัฐธรรมนูญได้ตีความให้ความหมายไว้ในคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 3-4/2557 มิได้มีการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณที่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เนื่องจากคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 3-4/2557 ได้วางหลักการไว้อย่างชัดเจนในการให้ความหมายของคำว่า “เงินแผ่นดิน” หมายถึง เงินของประชาชนทั้งชาติ โดยหมายความรวมถึงบรรดาเงินทั้งปวง ทรัพย์สิน สิทธิและประโยชน์ที่รัฐเป็นเจ้าของหรืออยู่ในครอบครองของรัฐ ไม่ว่าจะเป็นเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ เงินกู้ เงินอุดหนุน เงินบริจาค หรือเงินช่วยเหลือจากแหล่งภายในประเทศหรือต่างประเทศอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายหรือตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานรัฐนั้น ๆ

ด้วยเหตุที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยเพื่อกำหนดความหมายของคำว่า “เงินแผ่นดิน” ที่มีนัยรวมถึง “เงินนอกงบประมาณ” ฉะนั้น เพื่อให้การใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณซึ่งเป็นเงินแผ่นดินประเภทหนึ่งมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้จากฝ่ายนิติบัญญัติ จึงควรกำหนดข้อยกเว้นในการที่จะไม่นำเงินนอกงบประมาณไปฝากที่กระทรวงการคลังได้เฉพาะกรณีที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

ร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 โดยตัดความในมาตรา 61 วรรคสอง ส่วนท้าย ซึ่งเป็นข้อยกเว้นกรณีที่หน่วยงานของรัฐได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่นนอก เพื่อกำหนดเป็นข้อยกเว้นสำหรับการที่ไม่ต้องนำเงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐซึ่งต้องนำไปฝากไว้ที่กระทรวงการคลังสามารถดำเนินการได้ในกรณีเดียว คือ กรณีที่กฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นเท่านั้น โดยมีให้สามารถใช้ข้อยกเว้นกรณีที่หน่วยงานของรัฐสามารถทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่นได้ ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้เกิดการอาศัยช่องว่างทางกฎหมายในการกระทำในทางที่มิชอบ และเพื่อให้เกิดความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบเงินดังกล่าวนี้ได้โดยฝ่ายนิติบัญญัติในฐานะผู้แทนของปวงชนชาวไทย อันจะส่งผลให้การรักษาวินัยการเงินการคลังของรัฐเป็นไปอย่างเคร่งครัด อันเป็นไปตามเจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้มีหลักการในการดูแลการเงินการคลังของรัฐให้อยู่ในฐานะมั่นคง และไม่เสี่ยงต่อการนำเงินนอกงบประมาณซึ่งเป็นเงินแผ่นดินประเภทหนึ่งในการนำไปใช้จ่ายในทางที่จะไม่เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งการมีระบบการเงินการคลังที่มั่นคงย่อมส่งผลต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไป

อย่างไรก็ตาม การแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติตามมาตรา 61 วรรคสอง ของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 ดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อหน่วยงานของรัฐที่ขาดความคล่องตัว และขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปอย่างบรรลุวัตถุประสงค์ตามภารกิจของหน่วยงานของรัฐนั้นได้ เช่น กรณีกระทรวงการคลังได้อนุมัติให้สถานพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขนำเงินไปฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์ได้ เพื่อความคล่องตัวในการปฏิบัติงานของสถานพยาบาลที่อยู่ห่างไกลหน่วยงานผู้เบิกหรือกรณีหน่วยงานของรัฐได้รับเงินบริจาคในช่วงที่การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งกระทรวงการคลังได้อนุมัติให้นำเงินดังกล่าวไปฝากไว้ที่ธนาคารพาณิชย์ได้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความคล่องตัว สะดวกและรวดเร็ว และบรรลุวัตถุประสงค์ของผู้บริจาค เป็นต้น

ส่วนที่ 3

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

เงินนอกงบประมาณ¹

ความหมาย

เงินนอกงบประมาณ หมายถึง เงินทั้งปวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการ นอกจากเงินงบประมาณรายจ่าย เงินรายได้แผ่นดิน เงินเบิกเกินส่งคืน และเงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน

เงินงบประมาณรายจ่าย หมายถึง จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์ และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

เงินรายได้แผ่นดิน หมายถึง เงินทั้งปวงที่ส่วนราชการจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรม หรือนิติเหตุและกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณบัญญัติไม่ให้เป็นส่วนราชการนั้น ๆ นำไปใช้จ่าย หรือหักไว้ เพื่อการใด ๆ

เงินเบิกเกินส่งคืน หมายถึง เงินงบประมาณรายจ่ายที่ส่วนราชการเบิกจากคลังไปแล้วแต่ไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมด หรือจ่ายไม่หมด หรือจ่ายไปแล้วแต่ถูกเรียกคืน และได้นำส่งคลังก่อนสิ้นปีงบประมาณหรือก่อนสิ้นระยะเวลาเงินกันไว้เบิกเหลือมีปี

เงินเหลือจ่ายปีเก่าส่งคืน หมายถึง เงินงบประมาณรายจ่ายที่ส่วนราชการเบิกจากคลังไปแล้วแต่ไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมด หรือจ่ายไปแล้วแต่ถูกเรียกคืน และได้นำส่งคลังภายหลังสิ้นปีงบประมาณหรือภายหลังระยะเวลาเงินกันไว้เบิกเหลือมีปี

เงินนอกงบประมาณต้องมีกฎหมายรองรับ

พระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ. 2491

เงินทุนหมุนเวียน หมายถึง ทุนที่ตั้งขึ้นเพื่อกิจการซึ่งอนุญาตให้นำรายรับสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้

เงินยืมทรองราชการ หมายถึง เงินซึ่งกระทรวงการคลังอนุญาตให้ส่วนราชการมีไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่อทรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายสอยปลีกย่อยประจำสำนักงานตามข้อบังคับ และระเบียบของกระทรวงการคลัง

เงินฝาก หมายถึง เงินที่กระทรวงการคลังรับฝากไว้และจ่ายคืนตามคำขอของผู้ฝากตามข้อบังคับ และระเบียบของกระทรวงการคลัง

เงินขายบิล หมายถึง เงินที่กระทรวงการคลังรับไว้ ณ ที่แห่งหนึ่ง เพื่อโอนไปจ่าย ณ ที่อีกแห่งหนึ่งตามข้อบังคับและระเบียบของกระทรวงการคลัง

¹ กรมบัญชีกลาง. (ม.ป.ป.). เงินนอกงบประมาณ. สืบค้น 3 กุมภาพันธ์ 2565 จาก https://www.parliament.go.th/ewtcommittee/ewt/budget/download/article/article_20181119104845.pdf

พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502

เงินบูรณะทรัพย์สิน หมายถึง เงินที่ส่วนราชการได้รับในลักษณะค่าชดใช้ความเสียหาย หรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สิน และจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินนั้นคืนมา

เงินบริจาค หมายถึง เงินที่มีผู้มอบให้ หรือเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลให้นำไปใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการ

เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ หมายถึง เงินที่ได้รับจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงชำนัญพิเศษ องค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด

เงินบำรุงการศึกษา หมายถึง เงินทั้งปวงที่สถานศึกษาได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ เพื่อบำรุงการศึกษานอกเหนือจากเงินงบประมาณรายจ่าย

เงินบำรุงของหน่วยบริการในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หมายถึง เงินทั้งปวงที่หน่วยบริการได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ เนื่องจากการดำเนินงานนอกเหนือจากเงินงบประมาณ

เงินอุดหนุนราชการ หมายถึง เงินที่กระทรวงการคลังจ่าย และอนุญาตให้ส่วนราชการมีไว้ตามจำนวนที่เห็นสมควร เพื่ออุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายตามระเบียบหรือข้อบังคับของกระทรวงการคลัง

เงินทุนสำรองจ่าย หมายถึง เงินทุนจำนวนร้อยละสามของรายจ่ายที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังสั่งจ่ายจากเงินคงคลัง เพื่อนำไปใช้จ่ายในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการแผ่นดิน โดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี และเมื่อได้จ่ายไปแล้วให้ขอตั้งรายจ่ายชดใช้เพื่อสมทบทุนนั้นไว้จ่ายต่อไป

กฎหมายพิเศษ

พระราชบัญญัติเฉพาะ เช่น กองทุนประกันสังคม

มติคณะรัฐมนตรี เช่น กองทุนปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ

ประโยชน์ของเงินนอกงบประมาณ

1. ผ่อนคลายการควบคุม
2. มีการกระจายอำนาจให้ส่วนราชการ
3. สะดวกคล่องตัวในการเบิกจ่าย
4. การบริหารงานสำเร็จ รวดเร็ว
5. เป็นส่วนเสริมภารกิจ กรณีเงินในงบประมาณได้รับการจกสรรไม่เพียงพอ

ประเภทของเงินนอกงบประมาณ

1. ทุนหมุนเวียน	2. เงินอุดหนุนราชการ
3. เงินฝาก	4. เงินขายบิล
5. เงินบูรณะทรัพย์สิน	6. เงินบริจาค
7. เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ	8. เงินบำรุงการศึกษา
9. เงินบำรุงโรงพยาบาล	

ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง ณ เดือน พฤศจิกายน 2564

ที่มา: สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ. (2564). ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง ณ เดือน พฤศจิกายน 2564. สืบค้น 12 มกราคม 2565 จาก <https://www.pdmo.go.th/th/public-debt/debt-outstanding?ft=yearly&ms=9&ys=2017&me=9&ye=2021>

ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง

รายการ	กันยายน 2564	กันยายน 2563	กันยายน 2562	กันยายน 2561	กันยายน 2560
1. หนี้รัฐบาล (1.1+1.2+1.3)	8,203,698.67	6,734,881.76	5,664,175.96	5,450,220.01	4,959,164.41
1.1 หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง	7,419,214.24	5,991,843.55	4,861,159.75	4,500,182.80	4,037,673.71
หนี้ต่างประเทศ	119,904.07	86,760.73	84,040.72	83,593.71	96,166.17
เงินกู้เพื่อใช้ในแผนงาน/โครงการของรัฐบาล	55,802.39	28,659.42	32,755.23	36,851.04	36,614.70
เงินกู้ให้กู้ต่อ	64,101.68	58,101.31	51,285.49	46,742.67	59,551.47
หนี้ในประเทศ	7,299,310.17	5,905,082.82	4,777,119.03	4,416,589.09	3,941,507.54
เงินกู้ชุดขยายการขาดดุลงบประมาณ และการบริหารหนี้	5,589,885.68	4,915,543.32	4,157,421.04	3,863,476.73	3,435,736.32
พันธบัตรโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุน	0	0	0	0	0
เงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้ต่างประเทศ	0	0	0	0	0
เงินกู้เพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	355,386.00	355,472.00	355,472.00	355,472.00	359,853.00
เงินกู้ภายใต้ พ.ร.ก. COVID-19 พ.ศ. 2563	881,311.30	335,726.05	0	0	0
เงินกู้ภายใต้ พ.ร.ก. COVID-19 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564	144,166.35				
เงินกู้เพื่อนำเข้ากองทุนส่งเสริมการประกันภัย	0	0	0	0	0
เงินกู้เพื่อวางระบบบริหารจัดการน้ำ	0	0	0	0	0
เงินกู้ให้กู้ต่อ	258,553.59	226,459.41	191,766.07	138,118.04	87,506.56
เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ต่างประเทศที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน	16,033.33	17,066.67	18,912.00	4,133.32	5,166.66
เงินกู้เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการเงินกู้ DPL	800.00	1,641.45	374.00	99.00	745.00
เงินกู้เพื่อการพัฒนาาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบขนส่งทางถนน ระยะเร่งด่วน	53,173.92	53,173.92	53,173.92	55,290.00	52,500.00

รายการ	กันยายน 2564	กันยายน 2563	กันยายน 2562	กันยายน 2561	กันยายน 2560
1.2 หนี้ที่รัฐบาลกู้เพื่อชดใช้ความเสียหายให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ	699,484.43	743,038.21	803,016.21	845,037.21	891,490.70
FIDF 1	276,653.00	288,100.00	313,718.21	333,739.21	339,632.00
FIDF 3	422,831.43	454,938.21	489,298.00	511,298.00	551,858.70
1.3 หนี้เงินกู้ล่วงหน้าเพื่อปรับโครงสร้างหนี้	85,000	0	0	105,000.00	30,000.00
หนี้เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ	85,000	0	0	105,000.00	0
หนี้เงินกู้เพื่อชดใช้ความเสียหายให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ	0	0	0	0	30,000.00
FIDF 1	0	0	0	0	0
FIDF 3	0	0	0	0	30,000.00
หนี้เงินกู้เพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0
2. หนี้รัฐวิสาหกิจ (2.1+2.2)	845,639.91	795,980.29	892,597.67	954,129.74	970,216.31
2.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	402,802.98	401,039.23	399,203.75	413,584.37	418,139.91
หนี้ต่างประเทศ	38,400.54	43,206.36	48,439.51	72,127.07	83,382.65
หนี้ในประเทศ	364,402.44	357,832.87	350,764.24	341,457.30	334,757.26
2.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	442,836.93	394,941.06	493,393.92	540,545.37	552,076.40
หนี้ต่างประเทศ	10,016.11	9,350.64	84,863.67	106,028.67	121,603.55
หนี้ในประเทศ	432,820.82	385,590.42	408,530.25	434,516.70	430,472.85
3. หนี้รัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจในภาคการเงินฯ (รัฐบาลค้ำประกัน) (3.1+3.2)	281,041.62	309,472.36	335,921.18	367,634.93	426,321.04
3.1 หนี้ต่างประเทศ	70	72.38	100.2	172.15	388.26
3.2 หนี้ในประเทศ	280,971.62	309,399.98	335,820.98	367,462.78	425,932.78
4. หนี้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ (4.1+4.2)	0	0	0	0	0

ตารางเปรียบเทียบ

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561

กับร่างพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

<p>พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)</p>
	<p>ร่าง พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....</p> <p>..... ....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ</p> <p>..... .....</p>

<p>พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561</p>	<p>ร่าง พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายวิโรจน์ ลักขณาอดิศร กับคณะ เป็นผู้เสนอ)</p>
<p>มาตรา 61 เงินนอกงบประมาณให้มีเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการมีเงินนอกงบประมาณนั้น ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา 37 วรรคสองมาใช้บังคับกับการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณด้วยโดยอนุโลม</p> <p>เงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ ให้นำมาฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่น</p> <p>ฯลฯ</p>	<p>มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....”</p> <p>มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป</p> <p>มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา 61 แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน</p> <p>“เงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ ให้นำมาฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น”</p>

ข้อมูลหนี้สาธารณะคงค้าง

รายการ	กันยายน 2564	กันยายน 2563	กันยายน 2562	กันยายน 2561	กันยายน 2560
1. หนี้รัฐบาล (1.1+1.2+1.3)	8,203,698.67	6,734,881.76	5,664,175.96	5,450,220.01	4,959,164.41
1.1 หนี้ที่รัฐบาลกู้โดยตรง	7,419,214.24	5,991,843.55	4,861,159.75	4,500,182.80	4,037,673.71
หนี้ต่างประเทศ	119,904.07	86,760.73	84,040.72	83,593.71	96,166.17
เงินกู้เพื่อใช้ในแผนงาน/โครงการของรัฐบาล	55,802.39	28,659.42	32,755.23	36,851.04	36,614.70
เงินกู้ให้กู้ต่อ	64,101.68	58,101.31	51,285.49	46,742.67	59,551.47
หนี้ในประเทศ	7,299,310.17	5,905,082.82	4,777,119.03	4,416,589.09	3,941,507.54
เงินกู้ชุดขยายการขาดดุลงบประมาณ และการบริหารหนี้	5,589,885.68	4,915,543.32	4,157,421.04	3,863,476.73	3,435,736.32
พันธบัตรโครงการช่วยเพิ่มเงินกองทุน	0	0	0	0	0
เงินกู้เพื่อการปรับโครงสร้างหนี้ต่างประเทศ	0	0	0	0	0
เงินกู้เพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	355,386.00	355,472.00	355,472.00	355,472.00	359,853.00
เงินกู้ภายใต้ พ.ร.ก. COVID-19 พ.ศ. 2563	881,311.30	335,726.05	0	0	0
เงินกู้ภายใต้ พ.ร.ก. COVID-19 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564	144,166.35				
เงินกู้เพื่อนำเข้ากองทุนส่งเสริมการประกันภัย	0	0	0	0	0
เงินกู้เพื่อวางระบบบริหารจัดการน้ำ	0	0	0	0	0
เงินกู้ให้กู้ต่อ	258,553.59	226,459.41	191,766.07	138,118.04	87,506.56
เงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ต่างประเทศที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน	16,033.33	17,066.67	18,912.00	4,133.32	5,166.66
เงินกู้เพื่อใช้ในการดำเนินโครงการเงินกู้ DPL	800.00	1,641.45	374.00	99.00	745.00
เงินกู้เพื่อการพัฒนาาระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและระบบขนส่งทางถนน ระยะเร่งด่วน	53,173.92	53,173.92	53,173.92	55,290.00	52,500.00

รายการ	กันยายน 2564	กันยายน 2563	กันยายน 2562	กันยายน 2561	กันยายน 2560
1.2 หนี้ที่รัฐบาลกู้เพื่อชดใช้ความเสียหายให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ	699,484.43	743,038.21	803,016.21	845,037.21	891,490.70
FIDF 1	276,653.00	288,100.00	313,718.21	333,739.21	339,632.00
FIDF 3	422,831.43	454,938.21	489,298.00	511,298.00	551,858.70
1.3 หนี้เงินกู้ล่วงหน้าเพื่อปรับโครงสร้างหนี้	85,000	0	0	105,000.00	30,000.00
หนี้เงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ	85,000	0	0	105,000.00	0
หนี้เงินกู้เพื่อชดใช้ความเสียหายให้แก่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ	0	0	0	0	30,000.00
FIDF 1	0	0	0	0	0
FIDF 3	0	0	0	0	30,000.00
หนี้เงินกู้เพื่อฟื้นฟูและเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ	0	0	0	0	0
2. หนี้รัฐวิสาหกิจ (2.1+2.2)	845,639.91	795,980.29	892,597.67	954,129.74	970,216.31
2.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	402,802.98	401,039.23	399,203.75	413,584.37	418,139.91
หนี้ต่างประเทศ	38,400.54	43,206.36	48,439.51	72,127.07	83,382.65
หนี้ในประเทศ	364,402.44	357,832.87	350,764.24	341,457.30	334,757.26
2.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	442,836.93	394,941.06	493,393.92	540,545.37	552,076.40
หนี้ต่างประเทศ	10,016.11	9,350.64	84,863.67	106,028.67	121,603.55
หนี้ในประเทศ	432,820.82	385,590.42	408,530.25	434,516.70	430,472.85
3. หนี้รัฐวิสาหกิจที่ทำธุรกิจในภาคการเงินฯ (รัฐบาลค้ำประกัน) (3.1+3.2)	281,041.62	309,472.36	335,921.18	367,634.93	426,321.04
3.1 หนี้ต่างประเทศ	70	72.38	100.2	172.15	388.26
3.2 หนี้ในประเทศ	280,971.62	309,399.98	335,820.98	367,462.78	425,932.78
4. หนี้กองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ (4.1+4.2)	0	0	0	0	0

รายการ	กันยายน 2564	กันยายน 2563	กันยายน 2562	กันยายน 2561	กันยายน 2560
4.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	0	0	0	0	0
4.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	0	0	0	0	0
5. หนี้หน่วยงานของรัฐ (5.1+5.2)	7,162.82	7,821.47	9,106.74	8,968.54	13,629.55
5.1 หนี้ที่รัฐบาลค้ำประกัน	189.87	189.87	0	0	0
5.2 หนี้ที่รัฐบาลไม่ค้ำประกัน	6,972.95	7,631.60	9,106.74	8,968.54	13,629.55
รวม	9,337,543.02	7,848,155.88	6,901,801.55	6,780,953.22	6,369,331.31
Debt : GDP (%)	58.15	49.35	41.04	41.95	41.78
ประมาณการ GDP (ล้านบาท)	16,058,285.00	15,901,669.00	16,815,947.00	16,164,356.00	15,245,782.00
อัตราแลกเปลี่ยน (บาท)	34.0908	31.83	30.77	32.58	33.53

มา: สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ. (2564). หนี้สาธารณะ ณ เดือน พฤศจิกายน 2564. สืบค้น 12 มกราคม 2565 จาก <https://www.pdmo.go.th/th/public-ebt/debt-outstanding?ft=yearly&ms=9&ys=2017&me=9&ye=2021>

ประเทศไหนที่ก่อหนี้สาธารณะมากที่สุดในโลก?²

สถาบันการเงินระหว่างประเทศ (IIF) เผยว่าหนี้สินทั่วโลกในไตรมาสแรกของปี 2021 ลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 10 ไตรมาส โดยลดลง 1.7 ล้านล้านเหรียญสหรัฐเหลือ 289 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ อย่างไรก็ตามหนี้สินทั่วโลกยังคงเพิ่มขึ้นราว 12% นับตั้งแต่ปี 2019 เนื่องจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 โดย IIF เผยว่าในปี 2020 หนี้สินทั่วโลกเพิ่มขึ้นแตะระดับสูงสุดเป็นประวัติการณ์ โดย World Population Review ได้จัดอันดับประเทศที่มีหนี้สิน (National Debt) มากที่สุดในโลก ดังนี้

อันดับที่ 1: ประเทศญี่ปุ่น (ประชากรประมาณ 126 ล้านคน) มีหนี้สินของประเทศสูงที่สุดในโลกด้วยอัตรา 234.18% ของ GDP แม้ว่าจะเป็นประเทศที่เศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลกรองจากสหรัฐและจีน แต่ด้วยวิกฤตทางการเงินและภัยพิบัติในประเทศหลายประการรวมถึงแผ่นดินไหวและสึนามิครั้งใหญ่ในปี 2011 ซึ่งสร้างความเสียหายมูลค่าราว 325,000 ล้านเหรียญสหรัฐ ส่งผลให้ขณะนี้ญี่ปุ่นมีหนี้อยู่ที่ 9.087 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ อย่างไรก็ตาม เศรษฐกิจของญี่ปุ่นสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็วจากภาวะถดถอยที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโควิด-19

อันดับที่ 2: ประเทศเวเนซุเอลา (ประชากรประมาณ 28.7 ล้านคน) ด้วยอัตราหนี้สินของประเทศ 214.45% ของ GDP หนี้ของเวเนซุเอลาพุ่งขึ้นในช่วงปี 2018 เนื่องจากในขณะนั้นเวเนซุเอลาประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจอย่างหนักจนหนี้ต่างประเทศพุ่งแตะ 150,000 เหรียญสหรัฐ รวมถึงประสบภาวะเงินเฟ้อรุนแรง ขณะที่ประชาชนหลายคนต้องอพยพหนีไปยังประเทศเพื่อนบ้าน

อันดับที่ 3: ประเทศชูดาน (ประชากรประมาณ 42.8 ล้านคน) ด้วยอัตราหนี้สินของประเทศ 177.87% ของ GDP ประเทศที่ยากจนรั้งท้ายของโลกด้วย GDP ต่อหัวประชากรเดือนละประมาณ 1,800 บาท ประกอบกับการเผชิญปัญหาปากท้องของประชาชนและวิกฤตเศรษฐกิจของชูดาน

อันดับที่ 4: ประเทศกรีซ (ประชากรประมาณ 10.3 ล้านคน) ด้วยอัตราหนี้สินของประเทศ 174.15% ของ GDP กรีซเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจตั้งแต่ปี 2009 ด้วยการขาดดุลการคลังสูงกว่าระดับที่สหภาพยุโรปกำหนดไว้หลายเท่าตัว แต่ในระยะหลังมานี้สามารถปรับโครงสร้างทางการเงินของประเทศได้จนสามารถหยุดรับความช่วยเหลือจาก IMF ได้ในปี 2018

อันดับที่ 5: ประเทศเลบานอน (ประชากรประมาณ 6.77 ล้านคน) ด้วยอัตราหนี้สินของประเทศ 157.81% ของ GDP เลบานอนสะสมหนี้จำนวนมากจากสงครามกลางเมืองในปี 1975-1990 หลังจากนั้นประเทศก็อยู่ในวงจรหนี้โดยครั้งหนึ่งของรายได้ของรัฐบาลใช้ไปกับการจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้ ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อเผชิญกับการแพร่ระบาดของโควิด-19 และการระเบิดในเบรุตเมื่อเดือนสิงหาคมที่คร่าชีวิตผู้คนไปมากกว่า 200 คนและสร้างความเสียหายให้เมืองกว่า 15,000 ล้านเหรียญสหรัฐ

อันดับที่ 6: ประเทศอิตาลี (ประชากรประมาณ 60.3 ล้านคน) ด้วยอัตราหนี้สินของประเทศ 133.43% ของ GDP ประเทศที่เป็นศูนย์กลางของการแพร่ระบาดของโควิด-19 ครั้งแรกในยุโรปส่งผลให้เศรษฐกิจตกอยู่ในภาวะเลวร้ายที่สุดนับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่ 2

² Post today.(25 พฤษภาคม 2564). ประเทศไหนที่ก่อหนี้สาธารณะมากที่สุด. สืบค้น 24 มกราคม 2564 จาก <https://www.posttoday.com/world/653853>

อันดับที่ 7: ประเทศเอริเทรีย (ประชากรประมาณ 3.6 ล้านคน) ด้วยอัตราหนี้สินของประเทศ 127.34% ของ GDP เป็นประเทศที่ยากจนที่สุดประเทศหนึ่งในทวีปแอฟริกา อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจต่ำ และประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ โดยรายได้สำคัญจากเมืองท่าตลอดจนอุตสาหกรรม การคมนาคมขนส่งและอุตสาหกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้รับผลกระทบจากสงครามกับเอธิโอเปีย เนื่องจาก รัฐบาลเอธิโอเปียปิดการค้าและการติดต่อตามแนวพรมแดนทั้งหมดทำให้เอริเทรียขาดรายได้อย่างมาก

อันดับที่ 8: สาธารณรัฐกาบูเวร์ดี (ประชากรประมาณ 5.6 แสนคน) ด้วยอัตราหนี้สินของประเทศ 125.29% ของ GDP โดย GDP ต่อหัวอยู่ที่ประมาณ 3.9% ถูกจัดว่าเป็นประเทศที่มีเสถียรภาพมากที่สุด ในแอฟริกาในปี 2013-2014 แต่ยังมีความเสี่ยงเล็กน้อยด้านอัตราการว่างงานและค่าครองชีพอันเป็นผล มาจากวิกฤตเศรษฐกิจในยุโรป

อันดับที่ 9: ประเทศโมซัมบิก (ประชากรประมาณ 32.16 ล้านคน) ด้วยอัตราหนี้สินของประเทศ 124.46% ของ GDP เศรษฐกิจของโมซัมบิกตกอยู่ในภาวะถดถอยมากที่สุดในปี 2016 ด้วยอัตราการเติบโต ของ GDP อยู่ที่ร้อยละ 3.3 ขณะที่ธนาคารโลกประเมินว่าอัตราการเติบโตของ GDP จะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทุกปี

อันดับที่ 10: ประเทศโปรตุเกส (ประชากรประมาณ 10.17 ล้านคน) ด้วยอัตราหนี้สินของประเทศ 119.46% ของ GDP โปรตุเกสเผชิญกับวิกฤตการเงินที่ยาวนานตั้งแต่ปี 2011 และเศรษฐกิจกลับมาแข็งแกร่ง ในปี 2019 สามารถประกาศงบประมาณเกินดุลครั้งแรกในรอบ 45 ปี อย่างไรก็ตาม โปรตุเกสยังคงมี หนี้สาธารณะสูงเนื่องจากเป็นประเทศที่พึ่งพาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งได้รับผลกระทบอย่างหนักจากโควิด-19

สำหรับประเทศไทย World Population Review ได้จัดไว้เป็นอันดับที่ 120 ด้วยอัตราหนี้สินของ ประเทศอยู่ที่ 41.47% ของ GDP

เอกสารเพิ่มเติม

เอกสารเพิ่มเติม

1. คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 3-4 ปี 2557

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

โทร. 0 2244 2070-2

Bureau of Academic Services

The Secretariat of the House of Representatives

0 2244 2070-2

พิมพ์ที่ : สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร